

[Finansministeren.]

somme ekspansion, vi oplever inden for hele den højere uddannelse, samt om de krav, der stilles om øgede midler til samtlige forskningsinstitutioner. Folketinget vedtog i fjor en udgiftsramme på 1.250 mill. kr. til udbygningen af vore universiteter m. v. Denne ramme skal udfyldes i løbet af de næste 6 år, og det er klart, at de årlige driftsudgifter vil stige, hver gang en ny bygning tages i brug.

Hele denne række af nydannelser og reformer er, som jeg allerede har berørt, gennemført med bred tilslutning i folkettingen. De er udtryk for, at vi har tillagt hver af disse opgaver en så høj prioritet, at vi fandt det rigtigt at gå ind for dem, selv om det ville bidrage til at sætte skattestrykket i vejret.

Det vil næppe være helt uberettiget i dag at sige, at vi på de tidspunkter, da vi tiltrådte disse reformforslag, ikke fuldt ud gjorde os klart, hvor store de sammenlagte udgiftsstigninger ville blive. Vi tog stilling til hver reform for sig, men havde ikke foran os en samlet oversigt over, hvorledes de fremtidige udgiftskonsekvenser ville blive.

Det er netop for at undgå, at vi igen kommer i samme situation, at regeringen har lagt vægt på at udbygge og styrke den flerårige budgetlægning, og at regeringen har taget initiativ til at igangsætte en perspektivplanlægning for tiden frem til 1985.

Vurderingen af det finanslovsforslag, der i dag forelægges, og dermed af den finanspolitik, der skal føres i det kommende år, må for det første ske på baggrund af den anspændte økonomiske situation.

For det andet må den udgiftspolitik, de mange bevillingsforslag er udtryk for, bedømmes i lyset af de opgaver, staten skal løse. I tilslutning hertil skal jeg fremsætte nogle bemærkninger om de nydannelser inden for budgetlægningen, som regeringen har anset for påkrævet for at få en mere effektiv styring af udgiftsforløbet.

Endelig skal jeg til slut sige noget om indtægterne og de forskydninger, der hænger sammen med overgangen til kildeskatten.

Den økonomiske situation kan i al korthed karakteriseres ved, at den vigende økonomiske aktivitet, der satte ind omkring midten af 1967 og gjorde sig gældende frem

til efteråret 1968, er afløst af en endog usædvanlig stærk opgangskonjunktur. Vi har i 1969 set, hvorledes efterspørgslen på alle områder er drejet meget hurtigt i vejret.

Det private forbrug har vel vist en real stigning på 6-7 pct. — et resultat af stærkt øget beskæftigelse og højere indkomster — og det har ikke mindst været anskaffelserne af varige forbrugsgoder, der har drevet udviklingen frem. Påbegyndelsen af boligbyggeri har vist en ny rekordstigning, og de samlede investeringer i boligbyggeriet har ligget omkring en halv snes procent højere end i 1968. I løbet af 1969 har vi tillige kunnet iagttage en fornyet opgang i de private erhvervsinvesteringer. En væsentlig faktor bag denne massive opgang i efterspørgslen har været den meget stærke ekspansion i industrieksporten, nemlig ca. 20 pct. målt i årets priser, ligesom der også er sket en fornyet forøgelse af landbrugs-eksporten, dog begrænset til ca. 4 pct.

Endelig har de offentlige udgifter bidraget deres til forøgelsen af den samlede efterspørgsel, selv om statens udgifter i 1969-70 viser en noget langsommere stigning end i de foregående år; for kommunernes udgifter — og da især til investeringsformål — synes der derimod nærmest at have været tale om en forstærket stigning.

Det er klart, at en så omfattende vækst i efterspørgslen har stillet store krav til en hurtig forøgelse af produktionen; for byerhvervenes vedkommende ligger produktionen nu 7-8 pct. højere end i fjor. Vi har måned for måned kunnet iagttage, hvorledes beskæftigelsen er gået i vejret, og den fulde beskæftigelse er for længst genskabt. Kapacitetsgrænsen for vor økonomi er nu stort set nået.

Der kan kun påvises enkeltstående eksempler på opsving af denne styrke i den danske økonomi. Der er erfaring for, at et hurtigt opsving i efterspørgsel og produktion trækker en kraftig vækst i importen med sig. Denne sammenhæng har klart gjort sig gældende i 1969, hvor den formentlig tilmed er blevet forstærket af frygt for prisstigninger i den internationale handel. Resultatet er blevet en forøgelse af den samlede vareimport på 18-19 pct. i løbet af de tre første kvartaler af 1969. Selv om eksporten som nævnt har haft et tilfredsstillende